

Ukanikorongi Ubana a Asu u Kagali ka Ibirahi

Ukukpa u kadyanshi

A reve ko ya korongi ukanikorongi ubana a asu u Kagali ka Ibirahi wa. Gaawan Bulus da. A reve ta an wari a asuvu a Tagarada u Kashila adama a uwenishike u da wari pini. Kpam nkoshi n kuwa ku Atoni n bidya ta u da u wokoi a asuvu a Tagarada u Kashila tun caupa. Uza da korongi u da u todugbuso ta tyoku da ulya u kayala u aza Yahuda u wokoi iryoci i ulya u kayala u maci u da wari a asuvu a Kawauwi.

Kakorongi ki ka wenike ta aza a uyan kaneshi tyoku da Yesu wari n kalen. Yesu la ta gba atsumate a zuba a Kashila. U la ta dem gba ntsumate, u lai kpam dem Musa. Aya Magono ma Adaraka pi ma maci kpaci u ta ba uyan unyushi wa. An u nakai uma u ne, u yan ta udaraka u maci adama a unyushi kpam kuten koshi. An u kuwai kpam u gonoi n uma vi, u kukpa ta ure u da ya dem wa tuwa a asu u Kashila.

Adama a aza da a revei n ukuna u udaraka u atoni, tagarada u Kagali ka Ibirahi wa ta n uwenishike u ucira. Yesu gonuko ta gba udaraka ili i gbani. Gogo-na upityanangu n eyi u kukpunka ta ama ure a tuwa evu n Kashila.

Ili i'ya i'ari a tagarada u na vi

Tsupige tsu Maku ma Kashila (1:1-4)

Yesu la ta atsumate a zuba (1:5-2:18)

Yesu la ta Musa n Joshuwa (3:1-4:13)

Yesu la t̄a Magono ma Adarākpi (4:14–7:28)
 Yesu tuko t̄a kazuwamgbani ka shinga (8:1–
 9:22)
 Udarākpa u Yesu kuten ka koshi (9:23–10:31)
 Ama a Kashil̄a a roku aza d̄a a'ari n upityanangu
 u pige (11:1-40)
 Tono iryoci i Yesu (12:1–13:19)
 Kvasu ka makorishi n idyani (13:20-25)

Yesu Kawauwi Maku ma Kashil̄a ma

¹ Caupa, Kashil̄a ka tsu dansa t̄a n̄a nkoshi n cau n tsunu a un̄a u ntsumate a ure kau-kau. ² Shegai gogo-na a'ayin a makorishi a na, Kashil̄a ka tsu yanka tsu t̄a kadyanshi a un̄a u Maku ma ne. Kashil̄a ka yan t̄a likimba n gb̄a ili i'ya i'ari pini a asuvu a ne a asu u Maku ma ne. Aya Kashil̄a ka dangasai u woko uza u ili gb̄a. ³ Maku mi u lada t̄a adama a tsupige tsu Kashil̄a, kpam u rotso t̄a Kashil̄a ki derere. U tsu zuwa t̄a ko ndya wa i lyai kelime adama a akani u ne a ucira. An Maku mi ma zuwai ama a wokoi sarara a asuvu a unyushi u cingi u le, aku u dusuki a kukere ku ulyaki ku Kashil̄a Uza u Ucira Gb̄a a zuba.

Kawauwi ka la t̄a atsumate a zuba

⁴ Maku mi ma la t̄a atsumate a zuba cika, Kashil̄a kpam ka n̄aka yi kala ka ka lai a le cika.

⁵ Kpaci Kashil̄a ka tonuko atsumate a zuba ili i'ya u tonukoi Maku mi wa,

“Ada Maku ma va.

Ara n woko de Tata u vunu.” ◇

U doku t̄a dem u danai,

“Ma woko t̄a Tata u ne,

eyi k_pam wa woko t_a Maku ma va.” ◇

⁶ K_pam a'ayin a d_a Kashil_a ka ciga ka suku maku ma kapala ma ne a likimba, u dana t_a,
“U k_an_a t_a g_ba atsumate a zuba a lyaka yi kayala.”

⁷ Ili i'ya Kashil_a ka danai a kaci ka atsumate a zuba i'ya na,
“N zuwa t_a atsumate a zuba a v_a a woko tyoku u uwule.
N zuwa t_a agbashi a v_a a woko tyoku u aletsu a akina.” ◇

⁸ Shegai Kashil_a ka tonuko t_a Maku mi,
“Avu Kashil_a ka, k_pam tsugono tsu vunu tsa rongo t_a hal ubana.

Kalangu ka tsugono ka vunu ka afada a maci ka.

⁹ Va ciga t_a ili i'ya i lobonoi,
k_pam va kovo ili i cingi.

Da gai i zuwai Kashil_a, Kashil_a ka vunu, u d_angasa vu vi,

k_pam u n_ak_a vu tsupige tsa tsa zuwusa vu maz_ang_a.

Tsupige tsu na tsu la t_a tsa u n_ak_ai aza d_a a buwai.”

¹⁰ U dana t_a k_pam,
“Asheku, a kagit_a vu yan t_a likimba,
k_pam akere a vunu a yain zuba.

¹¹ A'ayin a'a t_a a utuw_a a d_a ko uza bawu wa doku wa wene i'ya,

shagai avu va rongo t_a pini.

G_ba a ka kutsa t_a tyoku d_a kunya ku tsu kotso.

¹² Va k_at_al_a le t_a tyoku u kunya ku wambana.

A ka savada t_a tyoku u kunya ku cau.

◇ 1:5 2 Sam. 7:14. ◇ 1:6 U.Ml. 32:43. ◇ 1:7 Ishp. 104:4. ◇ 1:9 Ishp. 45:6-7.

Shegai avu va rongo t̄a tyoku d̄a var̄i,
kpm̄ uma u vunu wa kotso wa.” ◇

¹³ Kashil̄a ka tonuko ko katsumate ka zuba ka te
ili i'ya u tonukoi Maku ma ne wa,

“Dusuku na a ulyaki u va,

hal she n zuwa atokulalu a vunu
a woko vu ili i utad̄anku a'ene.” ◇

¹⁴ Gb̄a atsumate a zuba a'ulu a d̄a a ka gbashika
Kashil̄a a d̄a, u tsu suku le t̄a a woko aḅangi a aza
d̄a a ka wusha iwauwi.

2

Iwauwi i tsunu i gbonguro t̄a

¹ U gan t̄a tsu kirana mai tsu toni ukuna u mayun
u d̄a a wenishike tsu. Tsu yan baci nala, tsa woko
wasasa wa. ² A wenike t̄a akani yi a mayun a d̄a, a
d̄a Kashil̄a ka nak̄ai atsumate a zuba a nak̄a nkoshi
n cau n tsunu. Kpm̄ gb̄a aza d̄a bawu a tonoi a d̄a,
n aza d̄a dem a 'yuwain a d̄a vi, a tsar̄a t̄a mavura
ma ma yain dere n ili i'ya a yain. ³ Tsu gonuko baci
ugboji u tsunu a asu u iwauwi i pige i na yi wa, nida
tsa yawunsa tsa la a mavura ma na mi? Asheku
n kaci ka ne aya uza kagit̄a uza d̄a tukoi ukuna u
iwauwi i na, kpm̄ aza d̄a a pan̄aka yi a wenike
tsu t̄a an mayun d̄a. ⁴ Kashil̄a dem n kaci ka ne u
wenike t̄a an akani yi mayun d̄a a asu u d̄a u yansai
gb̄a manyan ma pige n iryoci n ikunesavu i ucira.
U nak̄ai kpm̄ Kulu Keri ku ne a asu u uza d̄a baci
dem u dangasai.

Uza d̄a wa tuko tsu iwauwi

◇ **1:12** Ishp. 102:25-27. ◇ **1:13** Ishp. 110:1.

⁵ Kashilā ka dāngasa atsumate a zuba a lyai tsugono tsu likimba u savu u dā wa tuwā wa, likimba u nala vi u dā tsa dansaka gogo-na. ⁶ Tyoku dā a korongi a asu u roku a asuvu a Tagarāda u Kashilā, “Ndya i tsu birika vu n ama?

Ndya i zuwai vu lai udambula a kaci ka maku ma vuma?

⁷ Vu zuwai ucira u ne u kpāḍai urawa u atsumate a zuba a a'ayin kenu,

vu cacika yi funi a kaci ka ne n tsupige n karinga.*

⁸ Vu zuwa yi u lyai tsugono tsu ili gba.” ◇

An Kashilā ka zuwa yi u lyai tsugono tsu ili gba vi, ili i'a la i'ya bawu u lyai tsugono tsu ne wa. Shegai kotsu tsu wene ili i na yi i gitā wa. ⁹ Uza dā tsu wenei Yesu dā, uza dā ucira u ne bawu u rawai u atsumate a zuba a asuvu a a'ayin kenu. Shegai gogo-na a cacika yi de funi n tsupige n karinga, kpaci u pana tā ikyamba i'ya hal u kuwāi adama a tsunu. Mayun dā, adama a ukuna u shinga u Kashilā u dā, dā Yesu kuwāi adama a ama a likimba gba.

¹⁰ Kashilā ka ka yain ili gba, kpam ko ndya wa i'a tā pini tsarā i naḱa yi tsupige. Wa ciga tā u tsarā mmuku ushani n dā ma uwa a asu u tsupige tsu ne, adama a nala a dā u zuwai Yesu tsarā asu u ndishi u dā wari dere n eyi, adama a tyoku dā u panai ikyamba. Yesu dā wa tonon ama ubana a iwauwi.

¹¹ Adama a nala, eyi n aza dā u wulukpei vi, Tata u dā u le u te. Adama a nala a dā bawu Yesu wa pana uwono u dā wa isa le atoku a ne. ¹² U tonuko tā Kashilā,

---

* **2:7** Akorongi a cau a roku aza dā a purai a tagarāda u Kagali ka Ibrahi a kalatsa tā: “a'ayin kenu.” ◇ **2:8** Ishp. 8:4-6.

“Ma tonuko t̄a atoku a va ili i va i'ya vu yain.
Ma cikpala vu t̄a a ɓolomgbono baci a lyaka vu
kayala.” ◇

13 U doku t̄a u danai,

“Ma wushuku t̄a n Kashila.” ◇

Kpam u danai,

“Mpa na kaɓolo n̄a mmuku n ɗa Kashila ka n̄aka
mu.”

14 Mmuku n Kashila ama ɗa n ikyamba n̄a
mpasa, adama a nala Yesu dem n kaci ka ne u
woko t̄a tyoku u le. Yan ɗa u yain nala tsara ukpa u
ne u wacinsa Kalapansi uza ɗa wari n ucira a kaci
ka ukpa. 15 Nala u wusai gba aza ɗa a'ari a ndishi
yavu agbashi gba uma u le adama a uwonvo u
ukpa. 16 Gba tsunu tsu reve t̄a an Yesu tuwai
tsara u ɓanga mmuku n tsikaya m Ibrahi, shegai
atsumate a zuba wa. 17 Adama a nala, Kashila ka
zuwa t̄a Yesu rotsoi ama a ne a ili gba, tsara u woko
Magono ma Adarakpi ma le, uza ɗa u tsu wenike
asuvayali, uza ɗa kpam Kashila ka wushuki n eyi.
Nala kpam Yesu ɗa wa fuda u n̄aka uɗaraka a
asu u Kashila, tsara Kashila ka cimbusuka ama
unyushi u cingi u le. 18 Eyi n kaci ka ne u pana
t̄a ikyamba kpam Kalapansi ka moɗono t̄a tsara u
zuwa yi u nusa. Adama a nala gogo-na wa fuda
t̄a wa ɓanga aza ɗa Kalapansi ka moɗono tsara u
zuwa le a nusa.

3

Yesu la t̄a Musa

1 Ama a va, Kashila ka dangasa ɗa t̄a i woko
ama a uwulukpi a ne. Adama a nala u gan t̄a i

◇ 2:12 Ishp. 22:22. ◇ 2:13 Isha. 8:17-18.

rongo a uciḅusa tyoku ḁa Yesu wokoi kasuki ka Kashilā, kḁam u wokoi Magono ma Adarākpi ma uwushuku u ḁa tsa dansa. ² U yan tā ko ndya baci Kashilā ka tonuko yi u yain. Kashilā ka ḁangasa yi tā u yain manyan ma na mi, tyoku ḁa Musa yain manyan ma Kashilā ka tonuko yi u yain gbā a asuvu a Kuwa ku Kashilā. ³ Tsupige tsa Yesu tsarai tsu la tā tsa Musa tsarai, tyoku ḁa tsupige tsa kamai ka tsu tsarā tsu tsu la tsu kuma ki. ⁴ Mayun ḁa an kuwa dem uza roku u ḁa u tsu ma ka, shegai Kashilā ka kamai ka ko ndya wa. ⁵ Musa kagbashi ka Kashilā ka wushunki kuwa ku ne ka, kḁam manyan ma ne ma woko tā iryoci i ili i'ya Kashilā ka wenike naha a kapala. ⁶ Shegai Kawauwi Maku ma Kashilā ma, kḁam aya Kashilā ka wushunki kuwa ku ne. Atsa kuwa ku ne ki, tsu lya baci kelime n ugbama asuvu, kḁam tsu lya baci kelime n uwushuku n ili i'ya tsu zuwai uma.

U kana tā tsu lyai kelime n utono Kashilā

⁷ Tyoku ḁa Kulu Keri ku danai ḁa,
 “I pana baci kalagatsu ka Kashilā ara,
⁸ kotsu i ryagbaja wa,
 tyoku ḁa nkoshi n cau n ḁe n yain.
 A kḁatalāka tā Kashilā kucina,
 an a kondoi Kashilā a kakamba.
⁹ Kashilā ka dana tā,
 ‘A 'yuwunka mu tā cika
 tsarā a kondo mu,
 ko an u wokoi a wene tā
 ili i'ya n yain a asuvu a ayen a amangare yi.
¹⁰ Adama a nala n pana le tā upan, aku n danai:
 ‘Atakasuvu a le a tsu kḁatalāka mu tā kucina
 maco,

a 'yuwain uyan ili i'ya n tonuko le a yain.'

¹¹ N yan t̄a upan hal n tsinai,

'A ka uwa a asu u uwunvuga u v̄a wa, ko kenu.' ” ◇

¹² Ama a v̄a, kiranai kotsu ko uza a asuvu a de u yain n katakasuvu ka kari n tsicingi ka kpmam bawu ka wushuki wa. I cun i katakasuvu ka nala ka zuwa da t̄a ukpatalaka Kashila Uza u Uma kucina.

¹³ U kana t̄a i gbatangu atoku a de kain dem, kpmam u kana t̄a i lyai kelime n uyan nala hal a'ayin a buwa baci a da a ka isa "Ara." I yan baci nala wa, unyushi u cingi wa yinsa t̄a aza roku a de u zuwa le uryagbaji. ¹⁴ Tsu woko t̄a atoku a asuvu a Kawauwi tsu lya baci kelime n upityanangu u ucira u da tsari n u da tun a kagita hal ubana a makorishi. ¹⁵ Tagarada u Kashila u dana t̄a, "I pana baci kalagatsu ka Kashila ara, kotsu i ryagbaja tyoku da nkoshi n cau n de n ryagbajai wa.

A kpatalaka t̄a Kashila kucina."

¹⁶ An ya a panai kalagatsu ka Kashila aku a kpatalaka yi kucina? Alya aza da Musa tonoi n ele u wutukpa le a Masar. ¹⁷ An ya kpmam a zuwai Kashila ka panai upan hal ayen a amangare? Alya aza da a yain unyushi u cingi kpmam a kuwai a kakamba, n ele da u yain upan. ¹⁸ An ya Kashila ka dansaka an u tsinai u da a ka uwa a asu u uwunvuga u ne wa, ko kenu? Aza da a 'yuwan yi upanaka, alya wa dansaka. ¹⁹ Tsu tuwa t̄a tsu revei adama a ukpada u uwushuku u le u da a kpada uwa vi.

◇ 3:11 Ishp. 95:7-11.

4

Asu u uwunvuga

¹ Kashilā ka yanka tsu tā kazuwamgbani ka tsa fuda tsa uwa asu u uwunvuga u ne. Adama a nala u kana tā ya dem u kirana, tsarā uza u namba u uwa pini wa. ² Tsu pana tā akani yi tyoku da aza a Isara'ila a panai. Shegai a 'yuwain upityanangu a ili i'ya a panai, akani yi tani a ɓaŋga le wa. ³ Aṭsa aza da tsu a pityanangi da koshi tsa uwa asu u uwunvuga u ne. Aza da kpam bawu a pityanangi, Kashilā ka dana tā,

“N yan tā upan kpam n tsinai,

‘A ka uwa asu u uwunvuga u va wa, ko kenu.’ ” ◇

U dana tā nala ko an u wokoi u kotso de ufoɓuso a asu u uwunvuga u ne a a'ayin a da u yain likimba. ⁴ A Tagarāda u Kashilā u yan tā kadyan-shi a kaci ka kain ka shindere ka a'ayin a shindere, u da: “Kain ka shindere ka Kashilā ka wunvugai a manyan ma ne gba.” ◇ ⁵ Tsu yan tā dem kaneshi an u doki u danai a asu u roku, “Ama a na a ka uwa asu u uwunvuga u va wa!” ◇

⁶ Aza a kagitā a da panai akani yi a tsarā asu u uwunvuga vi wa, kpaci a pityanangu wa. Shegai mayun da ama roku a ka uwa tā asu u uwunvuga vi. ⁷ Adama a nala Kashilā ka zuwai a'ayin a roku a da ama a ka uwa asu u wunvuga u ne, kpam a'ayin a nala yi a da u isaɪ “Ara.”

A ɓarākpā tā cika an Kashilā ka danai nala kahu u tuwā u dansa a unā u Dawuda, an u danai, “Vu pana baci kalagatsu ka Kashilā ara, kotsu vu ryagbaja wa.”

◇ 4:3 Ishp. 95:11. ◇ 4:4 Kag. 2:2. ◇ 4:5 Ishp. 95:11.

⁸ Uyamba u Ka'ana† u da Joshuwa† tonoi n ama a uwai vi, u da a asu u uwunvuga u savu u na vi wa. A da baci u da, Kashila kari ka yan kadyanshi a kaci ka kain ka uwunvuga ka roku ka ka tuwa wa. ⁹ Nala u wenike ta a'ayin a uwunvuga u ama a Kashila kotsu a rawa wa. A'ayin a uwunvuga a na, a'a ta ucun u uwunvuga u da Kashila ka wunvugai a kain ka Ashibi. ¹⁰ Uza da baci dem u uwai asu u uwunvuga u Kashila, wa wunvuga ta a'ayin a da baci u kotsoi manyan ma ne tyoku da Kashila ka wunvugai an u kotsoi uyan likimba. ¹¹ Asakai tsu matsai tyoku ufuda u tsunu tsara tsu uwa asu u uwunvuga u ne, kotsu uza u te u tsunu u rukpa, tyoku da a yain an a 'yuwain upana wa.

¹² Akani a Kashila a'a ta tyoku u ili i'ya i'ari n uma kpam i'ari n ucira. A la ta burundu u kulya u da wari n una u kulya u re. A tsu batsa ta kapashi ka tsunu ka kari n uma a batsa kpam kulu ka ka bana a asu u Kashila. A tsu batsa ta dem a mere ma alatu n mere ma a'ungu a atele a tsunu. A tsu wutukpa ta ili i'ya tsa ciga tsu sokongu a kateshe; wata, ili i'ya tsu tsu yawunsa n i'ya tsu tsu ciga. ¹³ Uza wa la wa sokongu ili a likimba aku Kashila ka kpada i'ya uwene wa. U tsu wene ta ili tyoku da i'ari. Aya Kashila ka u kana tsu tonuko gba ili i'ya tsu yain.

Kawauwi ka Magono ma Adarakpi

¹⁴ Tsu lyai kapala n ubana n ugbami ili i'ya tsu da tsu pityanangi n i'ya. Tsu yain nala kpaci tsa ta n Magono ma Adarakpi, Yesu Maku ma Kashila, uza da u banai a zuba. ¹⁵ U reve ta an tsu sorukpoi. Kalapansi ka matsai ka zuwa yi unyushi u cingi a

ure u ɗa baci dem wa maṣṣa u zuwa tsu tsu yain unyushi u cingi, shegai Kawauwi ka yan unyushi u cingi wa. ¹⁶ Adama a nala aṣaḳa tsu tuwai a asu u Kashilaḳa bawu uwonvo. Aya uza ɗa u yain ili i shinga ubana a asu u ama. A'ayin a ɗa baci dem tsu yain nala, wa yanka tsu ta tsishinga kpam u ɓanga tsu a'ayin a ɗa tsa ciga u ɓanga tsu.

5

¹ Kashilaḳa tsu dangasa ta Magono ma Adaraki a asuvu a ama aku u naka yi manyan ma wa bansa a kapala ka Kashilaḳa a unā u ama a'ayin a unaka kune, u yain kpam uɗaraka adama a unyushi u cingi u ama vi. ² Magono ma Adaraki mi ma ta dem usoruki tyoku u ama ɗa a buwai. Ili i'ya i zuwai u tsu tonon ben n aza ɗa a ka nususa i'ya, kpaci a reve an ili i'ya a ka yansa vi unyushi u ɗa wa. ³ An u wokoi wari usoruki, u kana ta u yain uɗaraka adama a unyushi u cingi u ne, aku u yain kpam uɗaraka adama a unyushi u ama a ne.

⁴ Ko uza wa naka kaci ka ne tsupige tsu uwoko Magono ma Adaraki wa. Uza ɗa Kashilaḳa ka dangasai koshi aya u tsu woko Magono ma Adaraki, tyoku ɗa u isa Haruna.† ⁵ Nala dem wari n Kawauwi. U bidiga kaci ka ne tsupige tsu uwoko Magono ma Adaraki wa. Kashilaḳa ka ka tonuko yi,

“Ada Maku ma va.

Ara n woko de Tata u vunu.” ◇

⁶ A asu u roku kpam, Kashilaḳa ka dana ta,
“Va woko ta kadaraki hal ubana,
tyoku ɗa Malikisada† wari kadaraki.” ◇

◇ 5:5 Ishp. 2:7. ◇ 5:6 Ishp. 110:4; Kag. 14:17-24.

⁷ A'ayin a ɗa Yesu wari a likimba, u folo ta Kashila uza ɗa wari n ucira u ɗa wari wa wauwa yi a ukpa, u folo yi n kushen cika n meshi. Kashila ka panaƙa yi ta adama a unaka kaci ka ne u ɗa u naka. ⁸ Ko an u wokoi Yesu Maku ma Kashila ma, u rotsongusu ta upanaka adama a upana u ikyamba. ⁹ An u kotsoi uyan ili i'ya i gain u yain, u woko ta uza ɗa u tsu zuwa ama a tsara iwauwi hal ubana, aza ɗa a ka yansa ili i'ya u tsu tonuko le a yain. ¹⁰ Nala Kashila ka zuwa yi u woko Magono ma Adaraki tyoku u Malikisada.

Kotsu i asaka utono Kashila wa

¹¹ Tsa ta n ili ushani i'ya tsa dana a kaci ka ili i na yi, shegai wa wuyana ta ukasana, an u wokoi i tsu bidya ukuna go wa. ¹² I barakpa ta an i'ari a asuvu a Atoni, kpam u gan ta a dana gogo-na ya wenishike ta aza roku. Shegai u wokoi eɗa ya ciga a gono a wenishike ɗa uwenishike u kagita u akani a Kashila. Tyoku u mmuku n shili n ɗa n buwai kucomu ɗa i'ari, n u ɗa ya lya ilikulya. ¹³ Uza ɗa baci bawu a kasai mani, u reve ili i shinga ko i cingi wa. ¹⁴ Shegai aza ɗa a gbojoi, a tsu lya ta ilikulya i'ya bawu mmuku n shili ma fuda ma lya, kpam a tsu rongo ta a urotsongusu a reve ili i'ya i takpanai ili i shinga n i cingi.

6

¹⁻³ U gan ta a dana i reve ɗe uwenishike u kagita u na vi, u ɗa wari dere n uwenishike u mmuku n shili. Wata, ukpatalaka u ili i'ya ya tuko ukpa kucina, kpam dem n upityanangu n Kashila. Uwenishike a kaci ka ukuna u ulyubugusu n utadangusu u akere. Uwenishike a kaci ka

u'yangā u akushe n ukuna u afada a dā bawu a ka kotso, i'ā tā dem pini a asuvu a uwenishike u kagita. Gbā u gan tā a dana i reve i'ya de. Adama a nala, tsa yan kadyanshi a kaci ka le gogo-na wa, shegai Kashilā ka wushuku baci, tsa lya tā kapala tsu yain kadyanshi ka ili i'ya i yain dere n aza dā a gbonguroi.

⁴ Ama roku a aṣakā baci upityanangu n Kawauwi, ko uza wā la wa zuwa le a kpatala kpam wa. Caupa, ama a na a wusha tā katyashi ka Kashilā kpam a pefei kune ku ne cika. Ama a na yi dem a wusha tā Kulu Keri ki. ⁵ A reve tā tyoku dā kadyanshi ka Kashilā ka yankpai, kpam a wushai ucira a'ayin a dā Kashilā ka lya tsugono. ⁶ An a wushai ili i nala yi gbā, aku a kpatalakai Kawauwi kucina. Wa yan a zuwa icun i ama a nala yi a kpatala kpam wa, kpaci Maku ma Kashilā ma kpam a doki a ka wuna a mawandamgbani an a 'yuwain yi. Uwono u dā a ka zuwusa yi a kapala ka ama gbā.

⁷ Ama roku tyoku u uyamba u dā u tsarai ilyushi ushani u dā a'ari. U naka tā ama dā a cimbai pini vi ilimaci i shinga, aku Kashilā ka zuwukai uyamba vi unā u shinga. ⁸ Ama roku tyoku u uyamba u dā u tsu wutukpusa awana a dā a'ari n mete ma cingi, kpam wa matsa ili wa. A ka barakpa wa, Kashilā ka yanka tā uyamba u nala vi unā kpam akina a kulatangu u dā.

⁹ Ama a vā aza dā ma ciga, ko an tsu yain kadyanshi ka na, tsari n kadambula n aḍa wa, kpaci tsu reve tā i'ā tā a ure u shinga, ure u iwauwi. ¹⁰ Kashilā ka tsu yan tā afada a ure u dā u lobonoi. Wa ciba tā manyan ma vu yain, kpam dem wa ciba

tā uciga u ḍa vu wenike yi an vu ḅāngāi ama a ne, kḅam va lya kapala n vu ḅāngā le hal n gogo-na. ¹¹ Ili i'ya tsu lai n uciga i'ya i maṭsa ulya kapala nala hal ubana a makorishi, tsarā i tsarā ili i'ya i zuwukai uma. ¹² Tsa ciga i woko awonvoli wa. A unā u nala, tonoi iryoci i aza ḍa a ka wusha ili i'ya Kashilā ka zuwamgbanai adama a upityanangu n ahankuri a le.

Kashilā ka tsu yan tā i'ya u zuwamgbanai

¹³ An Kashilā ka yankai Ibrahi kazuwamgbani, u tsinai u yain ili i'ya u zuwamgbanai. U tsinai n kala ka ne, adama a ḍa uza roku wā la u lai Kashilā wa. ¹⁴ U danai, “Mpa, Magono ma Zuba ma zuwuka vu ta unā u shinga, kḅam ma naḅa vu tā ntsikaya ushani!” ◇ ¹⁵ Ibrahi vanai u wene ushadangu u ukuna vi n ahankuri, aku u tsarāi ili i'ya Kashilā ka zuwamgbanai.

¹⁶ Ama a ka tsina baci, n uza ḍa u la le tsupige ḍa a tsu tsina. Utsina u le u wenike tā ili i'ya a danai vi mayun ḍa, kḅam u tsu tuko tā utyoku u kananamgbani. ¹⁷ Kashilā dem u tsina tā tsarā ama ḍa a ka wusha ili i'ya u tsinaḅai vi, a reve mayun ḍa bawu wa savada ili i'ya u fobusoi. ¹⁸ Ili i re i na yi ya savada wa: Kashilā ka yan kaḅan wa, u zuwamgbana baci. Kḅam u tsina baci, wa yan kaḅan wa. Ili i na yi i tsu gbamatangusu tsu tā aṭsu aza ḍa tsu sumai ubana a asu u Kashilā tsarā u wusa tsu. I tsu naḅa tsu tā ucira tsu ḅana uzuwa u uma u ḍa u naḅa tsu. ¹⁹⁻²⁰ Uzuwa u uma u nala wā tā n ugbami a uma u tsunu, tyoku ḍa kashamkḅatsu ka kḅatsu ka tsu shamkḅa kḅatsu

---

◇ 6:14 Kag. 22:17.

a asu u te. Uza da tsari n uzuwa u uma u tsunu ara ne, aya Yesu, uza da walai a asu u kunya ka a barakpai a utsutsu ubana a Asu u da u Lakai Uwulukpi† a zuba. Adama a tsunu a da u yain nala. U wokoï Magono ma Adarakpi ubana, kadarakpi ucun u Malikisada.

7

Malikisada katarakpi

¹ Malikisada na vi magono ma ilyuci i Salem ma, kpam katarakpi ka Kashila ka Zuba ka. A'ayin a da Ibirahi lyai kuvon ku ngono n nishi wa gono a kuwa, Malikisada wuta ta u ba u zuwuka yi una u shinga. ² Aku Ibirahi naka yi i te a asuvu a ili kupa a asuvu a gba i'ya dem u tukoi a asu u kuvon vi. Ili i kagita i'ya tsa ciga tsu dana a kaci ka Malikisada i'ya, kalen ka kala ka ne ka “magono ma ma yansa ili i maci.” Aya dem “magono ma ndishi n shinga,” kpaci kalen ka Salem ka “ndishi n shinga.” ³ Ko uza u reve tata ko mma u Malikisada wa. Ko uza wa la kpam u revei asu u da a wuta wa, ko a'ayin a da a matsa yi, ko kpam a'ayin a da u kuwai wa. Wa ta tyoku u Maku ma Kashila kpam wa woko ta katarakpi ubana.

⁴ Wene ve tyoku da Malikisada wari n tsupige! Ko Ibirahi, makoshi ma cau ma pige ma aza a Isara'ila, u reve ta tyoku da Malikisada wari n tsupige a'ayin a da u naka yi i te a asuvu a kupa a ili i'ya u tsarai a asu u kuvon. ⁵ Mele ma wenishike ta u kana ta mmuku n tsikaya ma Ibirahi n naka mmuku n tsikaya n Levi† n da mari adarakpi ili i te a asuvu a kupa a ili i'ya a tsarai, ko an u wokoï

◊ 7:1 Kag. 14:17-20.

mmuku n tsikaya m Ibirahi n da dem. ⁶ Malikisada wa a asuvu a kaletsu ka aza a Levi wa, shegai u wusha ta i te a asuvu a kupa ara Ibirahi. Kpam u zuwuka ta Ibirahi unā u shinga, uza da u wushai kazuwamgbani icun kau-kau ka Kashila. ⁷ Ya dem u reve ta an uza da baci wari n ucira u da wa zuwuka uza roku unā u shinga, u la ta uza da wa wusha unā u shinga vi tsupige. ⁸ Adaraki a tsu wusha ta i te a asuvu a kupa a ili i'ya ama a tsarai, ko an u wokoi ele dem aza da a ka kuwa alya. Shegai gba n nala, Malikisada la le ta tsupige, kpaci Tagarada u Kashila u wenishike ta an wari n uma. ⁹ Tsa fuda ta gbam tsa dana an mmuku n tsikaya n Levi, aza da a tsu wusha i te a asuvu a kupa yi, ele dem a naka ta i'ya an Ibirahi nakai vi. ¹⁰ Kotsu a matsa Levi wa, shegai aya pini a ikyamba i makoshi ma cau ma ne Ibirahi a'ayin a da Malikisada gawunsai n Ibirahi vi.

¹¹ Ko an u wokoi Mele ma Musa ma danai, u kana ta kadaraki ka woko matsikaya ma Levi, adaraki yi a ka fuda a ka zuwa ama a woko ama a maci wa. Adama a nala u kana ta a tsara kadaraki tyoku u Malikisada, shegai uza da u wuta a kumaci ku Haruna wa. ¹² Icu i kadaraki ka roku kau ka wuta baci, u kana ta Mele ma sava da dem. ¹³ A kaci ka Kawauwi ka tsa dansa ukuna u na vi, uza u kaletsu ka roku kau. Ko uza a asuvu a kaletsu ka nala ki kotsu u yan manyan tyoku u kadaraki a asudaraka wa. ¹⁴ Ya dem reve ta an u wuta a asuvu a kaletsu ka Yahuza,† kpam kotsu Musa wari u dana an ko kadaraki ka te ka wuta a kaletsu ka nala ki wa.

Kawauwi ka ta tyoku u Malikisada

¹⁵ Na woko t̄a a kateshe karara an kaḍar̄akpi ka roku ka tuw̄ai tyoku u Malikisada. ¹⁶ A isa vuma u nala vi kaḍar̄akpi adama a akaya a ne ko kpm adama a mele wa, shegai adama a ucira u uma u ḍa bawu a ka wacinsa. ¹⁷ Tagar̄aḍa u Kashil̄a u yan t̄a kadyanshi a kaci ka ne,

“Avu kaḍar̄akpi ka hal ubana, tyoku ḍa Malikisada wari kaḍar̄akpi.” ◇

¹⁸ Gogo-na a zuwa ḍe mele ma cau a ikengi, kpaci ma n ucira wa, kpm ma wokoi ili i gbani. ¹⁹ Mele ma Musa ma zuwa ko ndya wa i woko i maci wa. Shegai gogo-na Kashil̄a ka naḱa tsu t̄a ili i shinga i'ya tsa zuwuka uma. Nala kpm tsari a uraḍa evu n Kashil̄a.

²⁰ Kashil̄a ka tsinai u da Kawauwi ka woko t̄a kaḍar̄akpi hal a ubana, shegai u yanka ko kaḍar̄akpi ka te nala wa. ²¹ A kaci ka Yesu ka koshi u danai,

‘Mpa, Magono ma Zuba, n tsina t̄a, kpm ma savaḍa katakasuvu ka va wa, ko kenu. ‘Avu kaḍar̄akpi ka hal ubana.’ ” ◇

²² Yesu ḍa zuwai kazuwamgbani ka shinga ka nala ki ka woko mayun, kpm kazuwamgbani ki ka la t̄a ka Kashil̄a ka yankai Musa.

²³ Caupa, kaḍar̄akpi ka kuwa baci, wa lya kelime n uwoko kaḍar̄akpi wa. Adama a nala a ḍa a tsar̄ai aḍar̄akpi ushani. ²⁴ Shegai Yesu woko t̄a kaḍar̄akpi ubana, tsuḍar̄akpi tsu ne tsa kotso wa. ²⁵ Adama a nala, aya wari gogo-na hal n maco, uza ḍa wa fuḍa wa wauwa aza ḍa a ka tuwusa a asu u Kashil̄a

a kukere ku ne. Wā tā n uma hal ubana tsarā u folusuko le Kashilā.

²⁶ Yesu da icun i Magono ma Adarākpī ma tsa ciga, kpaci u tsu ɓaṅgā tsu tā a ure gbā. Ili i'ya u tsu yan i tsu zuwa tā Kashilā ka pana kayanyan. Wā n unyushi wa. Kashilā ka pecene yi tā n ama a likimba aza a unyushi u cingi. U naḳā yi asu u da u lakai tsupige gbā gbā a zuba. ²⁷ Wā tyoku u Ngono ma Adarākpī n da n buwai wa, aza da kain dem she a yan uɗarākpā adama a unyushi u cingi u le n unyushi u cingi u ama da a buwai. Shegai kuten ka koshi Yesu naḳai kaci ka ne tyoku u uɗarākpā a zuba u mawandamgbani adama a ama, kpam u lobono tā hal ubana. ²⁸ Mele ma wushuku tā vuma u woko Magono ma Adarākpī ko an u wokoi vuma shadangu wa. Kashilā ka naḳā tā Musa Mele a kagitā. An nala u wurai, aku u tsinai u zuwai Maku ma ne uza da wari ushadangi ma woko Magono ma Adarākpī hal ubana.

8

Kawauwi ka Magono ma Adarākpī

¹ Ili i pige i'ya tsa dansa i'ya na: Tsa tā n Magono ma Adarākpī uza da u dusuki a ulyaki u karatsu ka tsugono ka Kashilā Uza u Ucira Gbā a zuba.

² Magono ma Adarākpī ma tsunu a Asu u da u Lakai Uwulukpiṭ u da wa gbasha, asu u ulya u kayala u mayun u da Kashilā ka yain, ama da a yain asu vi wa.

³ Magono ma Adarākpī dem mā tā n manyan ma unāḳasā kune n uɗarākpusa ubana a asu u Kashilā. Nala dem Magono ma Adarākpī ma tsunu u ḳaṅā tā dem u naḳā Kashilā kune ku ili i roku.

⁴ Wari baci na a likimba, wari wa woko kaɗaraki wa ko kenu, kpaci aɗaraki a ɗa pini na, aza ɗa a ka tonon Mele a asu u unaka Kashila kune. ⁵ Manyan ma aɗaraki a ka yan, iryoci i'ya koshi ko kpam kulu ka ili i'ya i'ari a zuba ka. Ili i te i'ya dem n Musa. An Musa wa fobuso uyan Katani ka Kavasun, Kashila ka tonukon yi, "Ciba a'ayin a ɗa wari a masasa, n tonukon vu ta derere tyokon ɗa va yan ka. Vu kirana vu yain ka nala derere."

◇ ⁶ Shegai manyan ma tsuɗaraki ma Kashila ka nakai Yesu ma la ta ma a nakai aɗaraki a ɗa a buwai. Aya ka'uwi ka mere ka kazuwamgbani ka savu ka Kashila n ama, kpam kazuwamgbani ka nala ki ka la ta ka cau. Nala u woko ta an ili i'ya Kashila ka yain a kazuwamgbani ka savu i la ta i ka cau.

⁷ Kazuwamgbani ka kagita kari ka fuda baci ka yain ili gba, ili i'a la i'ya ya zuwa a yain ka ire wa.

⁸ Shegai Kashila n kaci ka ne u wenei ka tyokon ɗa ka gain ka woko wa, ɗa u danai:

"N tonukon ɗa, a'ayin a'a ta a utuwa,
a ɗa ma yan kazuwamgbani ka savu
n aza a Isara'ila n aza a Yahuza.

⁹ Kazuwamgbani ka na ka woko icun i kazuwamgbani ka n yain n akaya a le,
an n kana le n akere n wutukpa le a uyamba u
Masar wa.

Shegai a tonon ka wa,
aku n kpatalaka le kucina.

¹⁰ A'ayin a ka tuwa ta a ɗa ma yan kazuwamgbani ka savu
n aza a Isara'ila.

Mpa, Magono ma Zuba, ma zuwa ta mele ma va
a asuvu a le tsara a reve ma,
kpam ma korongu ta ma a atakasuvu a le
tsara a toni ma.

Ma woko ta Kashila ka le,
kpam a ka woko ta ama a va.

¹¹ Ama a ka doku kpam a wenishike atoku a le wa,
a dana,

‘Revei Magono ma Zuba,’

kpaci gba a ka reve mu ta,

ili i'ya i kanai uza u kenu ubana uza da u lakai
kalen gba.

¹² Kpaci ma cimbusuka le ta tsicingi tsu le
kpam ma doku ma ciba unyushi u cingi u le wa, ko
kenu.” ◇

¹³ An Kashila ka yain kadyanshi ka kazuwamg-
bani ka savu ki, ka cau ka ka buwa kpam n
manyar wa. Ko ndya baci i kutsai kpam i wowoi,
i yan la vi de evu n upuwan.

9

Mele ma cau a kaci ka ulya kayala

¹ A kazuwamgbani ka kagita ka Kashila ka yain
n aza a Isara'ila, u tonuko ta ama derere tyoku da
a ka lya kayala, kpam dem u tonuko le ta tyoku
da a ka yan Katani ka Kavasu, asu u da a ka lya
kayala ki. ² A yan ta katani ka a pecei apashi
a re. A asuvu a kapashi ka kagita a asu u da
kashamkpatsu ka macikalu n teburu u da a tsu
zuwusa iburodi i uwulukpi i'ya a tsu tukuso kune
a asu u Kashila u da. Kapashi ka na ka a isai Asu
u Uwulukpi. ³ Kunya ku ubarakpa a utsutsu ka ka

◇ 8:12 Iri. 31:31-34.

pecei a'unu ka pini. A isaï kapashi ka ire ki Asu u da u Lakai Uwulukpi.†⁴ Asuvu a kapashi ka nala ki asudarakpa u da a gbarai n zinariya u da pini, asu u da a tsu runukpusa ili i magulani. Kpam Akpati u Kazuwamgbani† u madanga, u da a kumanai n zinariya gba abon a ne wa ta dem pini. Asuvu a Akpati vi ili i tatsu i'ya pini: I kagita, magbodo ma zinariya ma a shadangi n mana† ma pini. Kpam kalangu ka Haruna ka ka topoi ka pini. Agbagala a atali a re a da a korongi Mele Kupa a da dem pini. ⁵ A zuba u Akpati vi a ruma ta pini a'ulu a ili i uma* i re i ashan i'ya ya wenike Kashila ka ta pini. A barakpai ashan a le a zuba u kakimbatsu ka Akpati u Kazuwamgbani vi, a asu da Kashila ka tsu cimbusa unyushi u cingi. Shegai tsa fuda tsa dana ko ili a kaci ka ukuna u nala vi gogo-na wa.

⁶ A kotso baci ufo6uso ili gba nala, adarakpi yi a tsu bana ta asuvu a kapashi ka kagita kain dem a yain manyan ma le. ⁷ Shegai Magono ma Adarakpi ma koshi ma tsu uwa a asuvu a kapashi ka ire, kpam dem kuten ka u tsu yan nala a kayen. Wa uwa Asu u da u Lakai Uwulukpi bawu u banai mpasa wa. U tsu nakata ta n da kune ubana a asu u Kashila adama a unyushi u cingi u ne, n u da ama a yain bawu a revei. ⁸ Nala dem ure u da Kulu Keri ku tsu dana, Katani ka Kvasu ka buwa baci asu u ulya kayala, uza wa la wa uwa Asu u da u Lakai Uwulukpi yaa wa. ⁹ Naha iryoci i a'ayin a gogo-na i'ya. Nala u wenike ta an kune n ufarakpa u da a nakasai wa fuda wa zuwa katakasuvu ka

---

* **9:5** Zinariya da a rumai tsara u woko ili i na yi hal n ashan. N Tsigana “kerubobin” da a tsu isa i'ya.

uza da wa lya kayala ka woko sarara tyoku da u gain ka woko wa. ¹⁰ Ili i'ya i zuwai nala tani i'ya, an u wokoi ili i nala yi ukuna u ilikulya n kuso n uƙacangusu u da. Mele ma na mi adama a ikyamba a da, kƙam Kashilā ka zuwai a toni ma hal utuwā a'ayin a ure u savu u ne.

Mƙasa n Kawauwi

¹¹ Gogo-na Kawauwi ka woko de Magono ma Adarāƙpi a zuba u ili i shinga i'ya i rawai. U uwai a asu u ulya kayala a zuba u da lai tsulobo. Akere a ama a da a yain u da wa, kƙam dem kaƙon ka likimba ka wa. ¹² Kuten ka kƙam a'ayin gba u bankai mƙasa a Asu u da u Lakai Uwulukpi, shegai mƙasa ma nryadiga na ndyondyom n da wa. U bidyai mƙasa n ne, an u yain nala, u tsaraka tsu uwusa u da bawu wa kotso. ¹³ Caupa, ama a'a baci n ashinda, ikyamba i le i tsu woko ta uwulukpi kadarāƙpi ka vishanasaka le baci mƙasa ma nlala n aboburo kƙam u polusuko le baci kakomo ka a tsarai a manuku ma kanaka ma a runukpai. ¹⁴ Shegai Kawauwi ka yan unyushi u cingi wa ko kenu, aku u nakai kaci ka ne kune ubana a asu u Kashilā asu Kulu Keri ka kari n uma u da bawu wari n utyoku. Ili i'ya i zuwai mƙasa n ne n lai ucira cika da la vi, aku u zuwai atakasuvu a tsunu a wokoi uwulukpi a asuvu a ili i'ya ya tuko ukpa. Gogo-na tsa fuda ta tsa gbashika Kashilā Uza u Uma!

¹⁵ Adama a nala Kawauwi ka ka'uwi ka mere ka kazuwamgbani ka savu, tsara aza da Kashilā ka isa a tsara unā u shinga u da bawu wa kotso, u da Kashilā ka yain kazuwamgbani. Ili i na yi u yan ta i'ya an Kawauwi ka kuwai da u wutukpai

ama a asuvu a unyushi u da a yain an a ka tono kazuwamgbani ka kagita.

¹⁶ Ucuu u kazuwamgbani ka na, ka ta tyoku da vuma u tsu korongu tagarada wa ciga baci a peci udukuyan u ne u tuwa u kuwa baci. Shegai a ka pece u da wa she a'ayin a da ya dem u revei an vuma vi u kuwai. ¹⁷ Tagarada vi wa n ucira wa she uza da u korongi u da vi u kuwa. Uza wa la wa fuda wa wusha ili i vuma vi wa, wa baci n uma. ¹⁸ Ili i'ya i zuwai bawu kazuwamgbani ka kagita ka shamgba i'ya la vi she na mpasa ma ukpa. ¹⁹ An Musa tonukoi ama gba Mele mi, aku u kenei mpasa ma ndyondyom na nryadiga u bolomgbonoi n mini. U bidyai tsileme tsu ncon tsa a gonukoi san kpm u bidyai avuku a maderiweni u vishanangusuki zuba u tagarada u Mele n ama gba. ²⁰ U danai, "Mpasa n da n shamkpai kazuwamgbani ka Kashila ka danai i toni n da na." ²¹ Nala dem Musa vishanangusi mpasa a Katani ka Kavasuu n ili i'ya gba a tsu yanka manyan a asu u ulya kayala. ²² Mele mi ma danai gba ko ndya wa a vishanaka i'ya mpasa tsara i woko uwulukpi. Kpm Kashila ka cimbusa unyushi u cingi bawu mpasa ma ukpa wa.

Ukpa u Kawauwi u takpa ta unyushi

²³ Ili i'ya i zuwai a wulukpei Katani ka Kavasuu n ili i'ya i'ari pini na mpasa ma nnama i'ya gai la vi. Naha gba iryoci i ili i'ya i'ari a zuba i'ya koshi. Shegai udarakpa u da u tsu zuwa ili i zuba i woko uwulukpi u la ta udarakpa u nnama. ²⁴ Kawauwi ka uwa a Asu u da u Lakai Uwulukpi u da ama a yain wa, ili i'ya i'ari iryoci i ili i'ya i'ari a zuba

koshi. U banai a zuba vi k^pam gogo-na nte u w^{ar}i de n Kashila wa ba^{ng}a tsu. ²⁵ Adama a da wa rongo u na^{ka}sa kaci ka ne maco da u banai a zuba wa, tyoku da Magono ma Adara^kpi ma likimba ma tsu rongo u uwusa a Asu u da u Lakai Uwulukpi kayen dem tsara u yain u^{da}ra^kpa u manama. ²⁶ A da baci w^{ar}i u yain u^{da}ra^kpa u kaci ka ne kayen dem, an w^{ar}i u pana ikyamba ushani ili i'ya i bidyai a'ayin a da yain likimba. Shegai a na u nala, u tuwaⁱ kuten koshi evu n makorishi ma a'ayin, tsara u takpa ucira u unyushi u cingi ubana, an u kuwaⁱ tyoku u u^{da}ra^kpa adama a tsunu. ²⁷ U kana ta ya dem u kuwaⁱ kuten, aku Kashila ka yanka yi afada. ²⁸ Kuten ka Kawauwi ka kuwaⁱ koshi, tsara u takpa unyushi u ama ushani. Shegai u gono baci, unyushi u cingi u da wa takpa wa. Tuwaⁱ da wa tuwaⁱ tsara u wauwa aza da a ka vana yi.

10

U^{da}ra^kpa u buwa k^pam wa

¹ Mele ma Musa tyoku u kulu ku ili i maci i'ya ya tuwaⁱ da mari. Shegai kulu ku nala ki ka ili i maci yi wa, kpaci ka wutukpa ama asuvu a unyushi u cingi u le wa, ko an u wokoi a tsu yansa u^{da}ra^kpa kayen dem. ² Mele mari ma zuwa le baci a woko sarara tyoku da u gain a woko, she a'ari a asaka uyansa u^{da}ra^kpa. Kashila kari ka za ta unyushi u cingi u aza da a ka lya kayala kuten k^pam a'ayin gba, uyawunsa u atakasuvu a le k^pam wa yan n ashinda wa. ³ Shegai nala w^{ar}i wa! U^{da}ra^kpa u naha vi cibusa u da u tsu zuwa a cibusa unyushi u le kayen dem. ⁴ An u wokoi mpasa ma aboburo na

nryadiga ma fuda ma takpa unyushi u cingi wa, ko kenu.

⁵ An Kawauwi ka tuwai a likimba, u tonukoi Kashila,

“Va ciga udarakpa u nnama n kune ku ilya wa. Shegai vu naka mu ikyamba tsara n panaka vu.

⁶ Nnama n da a runukpai a asudarakpa n kune adama unyushi u cingi, vu tsu pana kayanyan ka le wa.

⁷ Aku n danai, ‘Mpa na, n tuwa ta n yanka vu ili i'ya va ciga, Kashila, dere tyoku da a korongi a kaci ka va a Tagarada u Kashila.’ ” ◇

⁸ Kawauwi kari ka dana ta bacipa, “Va ciga udarakpa n kune wa, kpam vu tsu pana u da kayanyan wa. Va ciga udarakpa u urunukpa n kune ku takpa unyushi u cingi wa.” (Udarakpa u na vi gba Mele ma ma zuwai a yain u da.)

⁹ Aku u danai, “Mpa na Kashila, n tuwa ta n yain ili i'ya va ciga.” Adama a nala, Kashila ka takpai gba udarakpa u kagita, tsara u zuwa udarakpa u ire.

¹⁰ An Yesu Kawauwi u yain ili i'ya Kashila ka ciga yi u yain, tsu tsarai uza u unyushi u cingi an u yankai ikyamba i ne udarakpa kuten koshi kpam gba a'ayin.

¹¹ Caupa, adarakpi a yansai manyan ma le kain dem, a lyai kapala n udarakpusa u da bawu wa takpa unyushi u cingi. ¹² Shegai Kawauwi ka nakai kaci ka ne u wokoi udarakpa u shinga kuten koshi u da wa yan manyan bawu utyoku. Gogo-na wa ta ndishi a ulyaki u Kashila.

¹³ Kpam nte wa rongo de hal she Kashila ka zuwa atokulalu a ne a

---

◇ 10:7 Ishp. 40:6-8.

kere ka adeshikpetsu a ne. ¹⁴ N uɗaraƙpa kuten ku nala ki, u zuwai ama a wokoi uwulukpi hal ubana tyoku ɗa u gain a woko, aza ɗa Kashilā ka zuwai a woko ama a ne.

¹⁵ Kulu Keri ku tonuko tsu t̄a dem ukuna u na. U gita t̄a u danai:

¹⁶ “Magono ma Zuba ma danai, ‘A'ayin a ka tuwa t̄a a ɗa ma yan kazuwamgbani ka savu n ele. Mpa, Magono ma Zuba, ma zuwa t̄a mele ma va a atakasuvu a le kpam ma korongu t̄a ma a asuvu a le tsara a toni ma.’ ”

¹⁷ Aku u doku u danai:
“Ma doku kpam ma cifa unyushi u cingi u le n ili i cingi i'ya a yansai wa, ko kenu.” ◇

¹⁸ A'ayin a ɗa baci Kashilā ka cimbusai unyushi u cingi, ili i'a la ya zuwa kpam a yain uɗaraƙpa wa.

Lya kapala n upityanangu n Kashilā

¹⁹ Ama a va, tsa uwa t̄a a Asu u ɗa u Lakai Uwulukpi* bawu uwonvo adama a mpasa n Yesu.

²⁰ U naka t̄a ikyamba i ne tsara i kukpunka tsu ure u savu u ɗa wa banka uza a asu u uma! Kpam ure u na u banka tsu t̄a asuvu n kunya ka a barakpai a utsutsu, Kawauwi ka la vi. ²¹ Tsa t̄a n Magono ma Adarakpi ma pige uza ɗa wa lya tsugono tsu kuwa ku Kashilā a zuba. ²² Adama a nala, tsa fuda t̄a tsa bana evu n Kashilā. Tsu yain nala n katakasuvu ka te kpam bamu n malala. Mpasa

---

◇ **10:17** Iri. 31:33-34. * **10:19** Kunya ka a barakpai a utsutsu vi, ku pecene t̄a Asu u Uwulukpi n Asu u ɗa u Lakai u Uwulukpi u Kuwa ku Kashilā. Ku kara t̄a a'ayin a ɗa Yesu kuwai tsara u wenike an Kashilā ka wushunki ko ya wa u tuwa ara ne karara.

n Kawauwi n za ta atakasuvu a tsunu, kpaci a da a tsu rongo ta ucifusa n ili i cingi i'ya tsu yansai, shegai u woko ta yavu a za tsu ta gba gba n mini ma mari uwulukpi. ²³ U kana ta tsu kana uzuwa u uma u da tsu danai u tsunu u da n ugbami, kpaci tsu wushuku ta Kashila ka yan ili i'ya u zuwamgbana. ²⁴ Asakai tsu yawunsai kabolo tyoku da tsa wenike uciga a asu u ama n uyansa ili i shinga. ²⁵ Ama roku a tsu bolomgbono a asu u ulya kayala wa, shegai tsu yain tyoku u le wa. Tsu lyai kapala n ugbamatangusu atoku a tsunu, an u woko tsu revei kain ka ugono u Asheku ka yan de evu.

²⁶ Tsu lya baci kapala n uyansa unyushi u cingi daun cina tani tsu reve de ukuna u mayun, udarakpa wa kpm la u da a ka doku a ka yan adama unyushi u cingi wa. ²⁷ A una u nala, ili i'ya i buwai she tsu vana n uwonvo afada a da a ka tuwa n akina a kasudugbate cika a da a ka wacinsa atokulalu a Kashila! ²⁸ Ama a re ko ama a tatsu a sapula baci uza an u 'yuwain utono Mele ma Musa, she a wuna yi bawu iyali. ²⁹ Uza u 'yuwan baci unaka Maku ma Kashila karinga, nala u la ta u'yuwan Mele ma Musa tsicingi. Kpm uza tuko baci mpasa n kazuwamgbani n da ma gonuko tsu uwulukpi uwono, u la ta dem u'yuwan Mele ma Musa tsicingi. Kpm hal n gogo-na, uza wisha baci Kulu Keri uza da u tsu wenike tsu ukuna u shinga, u la ta dem u'yuwan Mele ma Musa tsicingi. Icu n i ama a nala, mavura ma le ma la ta ma uza da 'yuwain utono Mele ma Musa. ³⁰ Tsu reve ta Kashila ka danai, "Ma yan ta aza da a yain ukuna u cingi mavura. Ma tsupa le ta." Kpm dem u dana ta, "Magono ma Zuba ma yanka ta ama a ne

afada.” ◇ ³¹ Ili i uwonvo i'ya cika vuma u rukpa baci a kukere ku Kashila Uza u Uma.

³² Ciḡa n a'ayin a ḡa a wurai, a'ayin a ḡa i gitai urotsongusu ukuna u mayun u Kashila. I kawunki na mmodu kaḡolo n upana u ikyamba i lyai kapala n uyan ucira. ³³ Roku she a foro ḡa kpm a wishisa ḡa a kapala ka kakuma ka ama. Roku tani i ḡangai aza ḡa a ka so mavura ucun u ḡe. ³⁴ I pana ta iyali i aza ḡa a zuwai a kuwa ku a'ali. A wusa ḡa baci ili i'ya i'ari n i'ya, i tsu kawunku ta n ipeli, kpaci i reve ta i'ari n ili i shinga i'ya ya ḡarakpa ubana, ya vana ḡa.

³⁵ Adama a nala, kotsu i asaka upityanangu n Asheku wa, ko ndya baci i gitai, kpaci i lya baci kapala n ugbama asuvu ya tsai ta katsupi ka pige. ³⁶ Rotsongusi akawunki gogo-na, tsara i yain ili i'ya Kashila ka ciga, kotsu i wushi ili i'ya u yain kazuwamgbani. ³⁷ Tyoku ḡa Tagarada u Kashila u danai,

“A ka ḡarakpa wa, uza ḡa wa tuwa vi wa tuwa ta. Wa ḡarakpa wa.

³⁸ Ama ḡa Kashila ka wushuki n ele a ka yan ta
uma

adama upityanangu u le.

Shegai u tsu pele n uza ḡa u kpatalaka yi kucina
wa.” ◇

³⁹ Shegai atsu aza ḡa a kpatalai kucina a ka kuwa a lya wa. Tsu pityanangu ta n Kashila, kpm adama a nala, u wauwa tsu ta.

11

Upityanangu

¹ Aza ḁa a pityanangi n Kashilā a'ari n malalā an wa naḁa le ili i'ya a zuwai uma wa. A reve tā ili i'ya bawu kotsu a wenei mayun ḁa. ² Kashilā ka wushunku tā ama a'ayin a cau adama a upityanangu u le.

³ An tsari n upityanangu, ḁa i zuwa tsu tsu reve an a asu u kadyanshi ḁa Kashilā ka yain likimba n ili i'ya i'ari pini gba. An u yain nala, u yain manyan n ili i'ya bawu uza wa wene, tsarā u yain i'ya tsa wene.

⁴ An Habila† wari n upityanangu, ḁa i zuwai u yain uḁarakpa a ure u ḁa u lai u Kayinu† tsulobo ubana a asu u Kashilā. Kashilā ka danai u pana tā kayanyan ka kune ku ne, aku u isa yi vuma u maci. Ko an u wokoi Habila kuwai caupa, aya pini wa dansa ara tsunu adama upityanangu u ne.

⁵ An Anuhu wari n upityanangu, ḁa i zuwai Kashilā ka canga yi ubana a zuba bawu u kuwai. A wene ikyamba i ne wa, an Kashilā ka canga yi ka lazaga yi vi. Tagarāda u Kashilā u danai, kahu Kashilā ka canga yi ubana a zuba, u zuwa tā Kashilā ka panai kayanyan ka ne. ⁶ Upityanangu wā baci la wa, uza wā la wa zuwa Kashilā ka pana kayanyan wa. Uza ḁa baci dem wa tuwā a asu u Kashilā, u ḁanā tā u yain n upityanangu an Kashilā kari n uma, kpam u wushuku an Kashilā ka wenike kaci ka ne tyoku u katsupi a asu u uza ḁa baci dem wa bolo yi mayun.

⁷ An Nuhu† wari n upityanangu, ḁa i zuwai u panai an Kashilā ka rono yi atsuvu a ili i'ya bawu kotsu u wenei. U panakai Kashilā kpam u shei kpatsu ku pige tsarā u wauwa aza a kuwa a ne. Asu u upityanangu u ne u ḁa, u wenikei likimba

an a nusai, kpam asu u upityanangu u ne u da u wokoi asuvu a aza da a gonukoi ama a maci a asu u Kashila.

⁸ An Ibrahi wari n upityanangu, da i zuwai u panakai an Kashila ka isa yi u bana a asu u roku u da Kashila ka yain kazuwamgbani wa naka yi. U asakai uyamba u ne, kpam u reve asu u da wa bana wa. ⁹ An Ibrahi wari n upityanangu, da i zuwai u rongoi a iyamba i kazuwamgbani tyoku u kamoci a uyamba u tsumoci. U rongoi pini a katani, nala dem Ishaku n Yakubu aza da a lyai agadu a ne, Kashila ka naka le ucun u kazuwamgbani ka te. ¹⁰ Ibrahi yain nala an wa vana u uwa ilyuci i pige i'ya Kashila ka fobusoi kpam u mai i'ya ya rongo ubana.

¹¹ An Saratuƙ kaɓolo n Ibrahi a'ari n upityanangu, da i zuwai a tsarai maku ko an u wokoi a kutsai cika kpam Saratu madari ma. Ibrahi pityanangu ta Kashila ka yan ili i'ya u yain kazuwamgbani. ¹² Vuma u na u kutsa wa wa, eyi n kakushe unu u te u da a'ari, shegai gba n nala u wokoi makoshi ma cau ma ama ushani. Mayun, a'a ta n kakuma ushani tyoku u atala a zuba ko tani kayala ka ikengi i kushiva, kpam a'ari ukece wa.

¹³ Gba ama a na a da a'ari n upityanangu vi a kuwai bawu a wushai ili i'ya Kashila ka yanka le kazuwamgbani. A yan ta ipeli an a wenei ili i na yi ya tuwa, ko i'ari mbari. A da ele amoci a da a likimba u na. ¹⁴ Ama a dana baci ili icun i nala, wenike da a wenikei a ka bolo uyamba u roku u da wa woko u le. ¹⁵ A'ari a ka yawunsa baci a kaci ka uyamba u da a asakai vi, ko i te i'ari ya bishinka le

ugono pini wa. ¹⁶ Shegai asu u da u lai tsulobo u da a ka bolo. U da pini a zuba. Ili i'ya i zuwai bawu Kashila ka tsu pana uwono a isa yi baci Kashila ka le, kpaci u fobusuko le ta ilyuci i pige.

¹⁷ An Ibrahi wari n upityanangu, da i zuwai wari ufobusi u yain udarakpa n Ishaku an Kashila ka kondo yi. Ibrahi da Kashila ka yankai kazuwamgbani ki, shegai u fobuso ta u naka maku ma te ma ne koshi tyoku u udarakpa. ¹⁸ Caupa, Kashila ka tonuko yi ta, “Mmuku n tsikaya n da n yanka vu kazuwamgbani ki a asu u Ishaku u da a ka wuta.” ¹⁹ Ibrahi bidya ta Ishaku kuwa baci, Kashila ka fuda ta ka 'yangasa yi u woko kpam n uma. U woko ta yavu a asuvu a akushe a da u gonoi u tsarai Ishaku vi.

²⁰ An Ishaku wari n upityanangu, da u zuwukai mmuku n ne n re, Yakubu n Isuwa una u shinga. U reve ta Kashila ka yanka le ili i shinga a kapala.

²¹ An Yakubu wari n upityanangu, da i zuwai an u yain evu n ukpa u pityanangi n kalangu ka ne u lyakai Kashila kayala, kpam dem u zuwukai mmuku n re n Isuhu† una u shinga.

²² An Isuhu wari n upityanangu, da i zuwai an u yain evu n ukpa u yain kadyanshi ka a'ayin a da aza a Isara'ila a ka asaka Masar. Aku u tonuko le a pura atele a ne a ka laza baci.

²³ An isheku i Musa i'ari n upityanangu, da a sokongu yi uwoto u tatsu an a matsa yi. A wenei Musa lobono wa wa, kpam a pana uwonvo u da a ka 'yuwan utono udani u magono wa.

²⁴ An Musa wari n upityanangu, da i zuwai an u gbonguroi u 'yuwain a isa yi maku ma makere

---

◇ 11:18 Kag. 21:12.

ma magono ma Masar. ²⁵ U dangasai u soi mavura n ama a Kashila, n u da wa pana kayanyan ka unyushi u cingi ka a'ayin kenu. ²⁶ U yawunsai, u la ta tsulobo u soi mavura adama a Kawauwi, n u da wa tsara kuzuwate ku Masar gba, kpaci katsupi ka Kashila ka ka tuwa ka wa vana. ²⁷ Adama a upityanangu u ne, u asakai Masar, kpam u pana uwonvo u upan u magono wa. Musa lyai kapala n akawunki yavu wa wene Kashila ka bawu uza wa wene. ²⁸ Adama a upityanangu u ne, u fobusoi Abiki a Upasamgbana u vishanasai mpasa a apashi a re gba n a zuba u utsutsu u kuwa, tsara kawuni ka ka tuko ukpa u wuna mmuku n kagita ma Isara'ila wa.

²⁹ An aza a Isara'ila a'ari n upityanangu, da a pasai Mala ma Shili a iyamba i ekpi. Shegai an aza a Masar a tonoi, gba le a kuwai asuvu a mini.

³⁰ An ama a Kashila a'ari n upityanangu, da a kyawunsai ilyuci i Jeriko a'ayin a shindere, aku kasaga ki ka wasai.

³¹ An Raha† kashankala wari n upityanangu, da i zuwai u wushai aza a ukyawunsa iyamba aza a Isara'ila. Ili i'ya gai i zuwai bawu a wuna yi an a wunai aza da a 'yuwain upanaka Kashila da la vi.

³² Ndyawa kpam ma doku n dana? Ma n a'ayin a da ma yan kadyanshi a kaci ka Gidiyo,† n Baraku, n Somso,† n Jafita, n Dawuda, n Sama'ila† n antsumate wa. ³³ Aza da upityanangu u le u zuwai a lyasai iyamba ushani n kuvon. A yain ili i'ya i'ari dere aku a wushai ili i'ya Kashila ka yain kazuwamgbani. A kimbai anana a igabako. ◇ ³⁴ A cimbusai akina a kasudugbate. A lai a akere a aza

◇ 11:33 Dan. 6:1-28.

ɗa a ka ciga a wuna le n iburundu. Ko an u wokoi a'a n ucira wa, a wokoi aza a ucira. Acirani a ɗa a asu u kuvon kpmam a wacinsai asoje a amoci. ³⁵ A gonunko ta aka a roku akushe a le n uma a ɗa a'ari a kuwai. Ama roku a so ta mavura cika, shegai gba n nala a 'yuwan ta uwusha utsara u kaci u ɗa a ka naka le, tsara a tsara u'yangasa u ɗa u lai tsulobo. ³⁶ A yankai aza ɗa a wushuki n Kashila majari a cada le, a sirasai ama a roku n ikani kpmam a ukusa le a kuwa ku a'ali. ³⁷ Aza roku a kuwai an varasa le n atali. Aza roku a kuwai an a kidamgbana le mere-mere. A wunai aza roku n iburundu. Aza roku a'a n ili i uka wa, she abaci a ikpan i nlala. A rongoi n unambi, n a sukutasi le, n magori. ³⁸ Ama a na a rongo ta mai, hal gban likimba u ratsa a rongo pini wa. A gengei a kakamba na nsasa, a kpawunsai a a'aburu n a'ele a iyamba.

³⁹ Ama a na yi gba a zuwai Kashila ka panai kayanyan adama upityanangu u le! Shegai ko n nala a kuwai bawu a wushai ili i'ya Kashila ka yain kazuwamgbani. ⁴⁰ Kashila ka fobusuko tsu ta ili i'ya i lai i le tsulobo, tsara a zuwa a woko uwulukpi kabolo n atsu tyoku ɗa u gain tsu woko, shegai ele koshi wa.

12

Kubari ku Kashila

¹ Tsa ta n ama ɗa a'ari iryoci i upityanangu ushani a ukyawan. Adama a nala asakai tsu sumai kalambale ka kari a kapala ka tsunu kotsu tsu shamgba wa. Tsu takpa asuvu a uma u tsunu gba ili i'ya ya kangu tsu uyan ili i'ya i gain tsu yain; wata, unyushi u cingi u ɗa wa fuda u gonuko tsu

a kucina. ² U kaṅa ta tsu zuwa a'eshi a tsunu a asu u Yesu, uza da wari kagita ka upityanangu u tsunu, uza da kpam u gonukoi u da tyoku da u gain u woko. U soi mavura, kpam u kuwai a mawandambani. Shegai u wushuki n uwono yavu ili i roku i'ya wa, adama a mazanga ma wa tsara a kapala. Gogo-na wa de ndishi a ulyaki u karatsu ka tsugono tsu Kashila. ³ Yawunsai n iryoci i Yesu uza da u kawunki an aza a cingi a yanka yi tsicingi. Kotsu i wowo wa, lyayi pini kapala.

⁴ Kumodu ku de n unyushi u cingi ku rawa a wuna da wa. ⁵ Kotsu i asansa wa an Tagarada u Kashila u tonukoi mmuku n ne tsara u gbamatan-gusu le atakasuvu:

“Maku ma va, zuwa atsuvu,
Magono ma Zuba ma yanka vu baci kuɓari.
Kotsu vu wutukpa uma wa, wa bongo vu baci.

⁶ Kpaci Magono ma Zuba ma tsu bara ta aza da wa ciga,
kpam u yanka gba aza da u wushunki a woko mmuku n ne mavura.” ◇

⁷ Kawunki n mavura ma ya so, kpaci icun u mavura ma Tata ma. Maku ma la ma tata u ne u kpaɗai uyan mavura wa. Kirana da Kashila ka kirana n aɗa tyoku mmuku n ne. ⁸ Kashila ka tsu yanka ta gba mmuku n ne kuɓari, kpam u kpaɗa vu baci ubarana u wenike ta maku ma kateshe ma vari, avu maku ma ne ma wa. ⁹ Gba tsunu tsu ta n isheku pini na a likimba aza da a tsu bara tsu, kpam tsu tsu naka le ta tsupige. U la tsulobo tsu naka Tata u uma u tsunu tsupige tsara tsu yain

---

◇ 12:6 Tzg. 3:11-12.

uma wa? ¹⁰ Isheku i tsunu i likimba a tsu bara tsu ta a a'ayin kenu a ure u da a wenei wari dere. Shegai Kashila ka tsu bara tsu ta tsara u banga tsu tsu woko uwulukpi tyoku da wari. ¹¹ Kuɓari ka la ka ku yankpai a'ayin a da a ka yan ka wa, ka ta na mɓala! A'ayin a da baci Kashila ka yan le mavura tsara u wenike le ili i'ya a yain i gan wa, kotsu a rotsongusu a yain dere kpam a rongo na ndishi n shinga.

Panakai Kashila

¹² I woko ta usorukpi, adama a nala doki kpam i gbamatangu kaci ka de. ¹³ Lapulukai kaci ka de ure mai. Tsara aza da a ka tono da a tadatsa wa, ko an u wokoi a'ari awunu n usorukpi u ikyamba tsara a tsara ucira.

¹⁴ I matsa i rongo na ndishi n shinga n ama gba, kpam i matsa i rongo n uwulukpi. Uza da baci dem bawu uma u ne wari uwulukpi, wa wene Magono ma Zuba wa. ¹⁵ Kiranai tsara uza u namba ukuna u shinga u Kashila wa. Kiranai kotsu kami ka ahali a cingi ka yain a asuvu a de wa. I cun i nala yi ya nangasa ta ama a asuvu a de ushani. ¹⁶ Kiranai kotsu uza u te u de u yain tsishankala wa, ko tani u 'yuwan utono Kashila tyoku da Isuwa yain wa. Isuwa da maku ma pige ma Ishaku, kpam wari wa ta ta gba ili i'ya tata u le wari n i'ya, shegai u dengei i'ya a una u kapara ka kpayan. ¹⁷ I ciba ta an Isuwa yain ili i na yi, wari wa ciga tata u le u zuwuka yi una u shinga, shegai tata u ne u 'yuwain. Kpam ili i'a la wa yan u savaɗa ukuna vi wa, ko an u foloi tata u ne n kushen n meshi. ◇

18 Edā tyoku u aza a Isara'ila aza dā a tuwāi a Masasa ma Sinai† dā i'ari wa, a asu u dā a ka wene kpmam a sawa. Māri urāna n akina, karimbi ka kimbāi ma dān n kabatarākpa. 19 A panai mawurā ma kavana n kalagatsu. An ama a panai kalagatsu a foloi Kashilā ka asakā kadyanshi, 20 kpaci a fudā a kawunku wa, an u danai, “Ko manama ma baci ma sawai masasa mi, u kanā tā a varasa ma a wuna.” ◇ 21 Musa n kaci ka ne dem u giruwā tā cika adama a ili i'ya u wenei an u danai, “N pana tā uwonvo cika kpmam ma jeke ikyamba.” ◇

22 Shegai gogo-na i tuwā dē a Masasa ma Sihiyona, ilyuci i pige i Kashilā Uza u Uma n Urishelima u dā wari a zuba. Wata, a asu u atsumate a zuba a dā kakumā ka le bawu kari ukece a bolomgbonoi a yain ipeli. 23 I tuwā tā a asu u kabolo ka mmuku n Kashilā yavu gbā dē mmuku n kagitā n ne n dā a'ari. A korongu tā a'ala a le gbā a zuba. I tuwāi a asu u Kashilā uza u afada u ama gbā. Kpmam i tuwāi a asu u a'ulu a aza a maci aza dā a kuwāi caupa, kpmam Kashilā ka gonuko le tyoku dā wa ciga le a woko. 24 I rawa dē asu u Yesu, ka'uwi ka mere ka kazuwamgbani ka savu a asu u Kashilā n ama. Mpsa n Yesu n dā a vishanasai tyoku u ufarākpa n dā māri n akani a dā a lai mpasa n Habila.*

25 Adama a nala, kiranai kpmam kotsu i 'yuwan upanāka Kashilā wa, a'ayin a dā baci wa dansa. Aza a Isara'ila a 'yuwan yi upanāka an u rono le

---

◇ 12:20 Uwt. 19:13. ◇ 12:21 U.Ml. 9:19. * 12:24 An Kayinu wunai vangu u ne Habila, Kashilā ka dana tā, “Mpsa n vangu u vunu n dā māri a iyamba n tuko tā kushen ara vā” (Kagitā 4:10). Mpsa n Yesu n tuko tā ucimbusā u unyushi u cingi, shegai mpasa n Habila māri ma ciga tā a yain uza dā u wuna yi mavura.

atsuvu a'ayin a ɗa a'ari a likimba, kpam a la wa. Adama a nala, u tsunu wa la ta tsu kpatalaka baci Kashila uza da wari a zuba kucina an wa rono tsu atsuvu. ²⁶ An u yain kadyanshi caupa, kalagatsu ka ne ka gbadā ta likimba, shegai gogo-na u yan ta kazuwamgbani, “Ma doku ta kpam n gbadā kuten, shegai likimba da koshi wa, hal n zuba dem.” ◇
²⁷ An u danai nala, ili i'ya wa tono i'ya na, wa wacinsa ta gba ili i'ya u yain. Ili i'ya bawu a ka gbadā i'ya koshi ya woko.

²⁸ Ili i'ya i zuwai tsa cikpa i'ya, an tsu tsarai tsugono tsa bawu tsa gbadā u da. She tsu lyaka Kashila kayala a ure u da wa pana kayanyan kpam n unaka karinga u pige n uwonvo, ²⁹ kpaci Kashila ka tsunu ka ta tyoku u akina a kasudugbate da a ka wacinsa ili.

13

Tyoku da va zuwa Kashila ka pana kayanyan

¹ Lyayi kelime n i cigi atoku n uciga u Kawauwi.
² Kotsu i ciɓa i wushi amoci mai a a'uwa a de. Aza roku a yan ta nala, aku a ryabusai atsumate a zuba bawu a revei. ³ Kotsu i asansa n aza da a'ari a kuwa ku a'ali wa. Panai ikyamba kaɓolo n ele yavu i'a pini a kuwa ku a'ali ki n ele. Ciɓai n aza roku aza da a ka yansa mavura, yavu eɗa a ka yanka ma.

⁴ Ya dem u naka iyolo tsupige, vali n uka u ne a kana kaci ka le mai, kpaci Kashila ka yan ta uza da u yain tsishankala ko u kpaɗai ushamkpa iyolo i ne mavura. ⁵ Kotsu vu asaka uciga u ikebe u pura ugboji u vunu wa. Asaka i'ya vari n i'ya i ratsa vu. Kashila ka dana ta,

---

◇ 12:26 Hag. 2:6.

“Ma asaka vu wa, ko kenu.
Kpam ma kpatalaka vu kucina wa.” ◇

⁶ Adama a nala, tsa fuda ta tsa dana bawu uwonvo,

“Ma pana uwonvo wa, ko kenu,
kpaci Magono ma Zuba ma kaɓangi ka va.
Ko uza wa fuda wa yanka mu ko i te wa.” ◇

⁷ Ciɓai n aza a kelime a de aza da a wenishike da kadyanshi ka Kashila. Yawunsai ukuna u shinga u da uma u le u tukoi, kpam i wushuku n Kashila tyoku da a yain. ⁸ Yesu Kawauwi wa savada wa, ko kenu! Ili i te i'ya wari nayain, n ara, hal ubana bawu utyoku.

⁹ Kotsu i asaka a yinsa da, ko kpam uwenishike icun kau-kau u zuwa da i asaka ure u shinga wa. Ukuna u shinga u Kashila u da u gain u gbamatan-gusu asuvu a de, shegai utono u mele ma ilikulya ma yan nala wa, ma gbam bawu ma tsu ɓanga aza da a ka panaka ma vi. ¹⁰ Tsa ta n asuɗarɓka u roku kau, shegai adarɓki a da a ka gbasha a asu u ulya u kayala u aza a Yahuda, a'a n ucira u da a ka lya uɗarɓka u da tsu yain a asuɗarɓka u tsunu wa.

¹¹ Magono ma Adarɓki aya u tsu bidya mpasa ma nnama ubana a Asu u da u Lakai Uwulukpi a asu u da u tsu naka n da adama a unyushi u cingi. Shegai ikyamba i nnama yi a runukpa i'ya a uroto u asu da a zuwai agali. ¹² Ili i'ya gai i zuwai Yesu panai ikyamba a uroto u ilyuci i pige vi i'ya gai la vi, tsara u zuwa ama a ne a woko uwulukpi na mpasa n ne. ¹³ Asakai tsu banai ara ne a uroto u asu da a zuwai agali yi tsu ba tsu panai uwono

tyoku da eyi u panai. ¹⁴ Tsa n ilyuci i pige pini na a likimba i'ya ya rongo hal ubana wa, shegai aṣa pini tsa vana icun i ilyuci i pige i nala yi.

¹⁵ Aṣaka tsu rongo utonusuko ama maco bawu uwonvo aṣu atoni a Yesu a da. A'ayin a da baci tsa yansa nala vi u woko ta uḍaraka u icikpali u da u rawai a asu u Kashila a asuvu a kala ka Yesu. ¹⁶ Kotsu i asansa i yanka ama ukuna u shinga ko kpam i kpaḍa uḅangambana wa, kpaci icun i uḍaraka u da u tsu zuwa Kashila ka pana kayanyan u da gai la vi. ¹⁷ Panakai azapige a de i yansa ili i'ya a danai i yansa. A ka kirana ta n uma u de bawu uwunvuga, kpaci a reve ta an a ka tonuko Kashila tyoku da manyan ma le ma banga da. I panaka le baci, a ka yan ta manyan ma le n ipeli. I kpaḍa le baci upanaka, a ka yan ta ma n unambukatsuma, kpam nala wa banga da wa.

¹⁸ Kotsu i yansa ka tsu kvasu maco. Tsu reve ta atakasuvu a tsunu a'a ta sarara, kpam kain dem tsu tsu ciga ta uyan ukuna u maci. ¹⁹ Ma folo da ta n gba ucira u da mari n u da, i yain kvasu tsara Kashila ka gonuko mu ara de gogo.

Kvasu a makorishi

²⁰⁻²¹ N yan ta kvasu Kashila ka ndishi n shinga u naka da gba ili i shinga i'ya bawu i'ari n i'ya, tsara i yain ili i'ya wa ciga. U 'yangaasa ta Asheku a tsunu Yesu Kawauwi a ukpa. Gogo-na Yesu woko de Kaliniki ka Pige uza da a yankai manyan na mpasa n ne tsara a gbamatangu kazuwambani ka Kashila na ncon n ne, ka bawu ka kotso. N yan ta kvasu tsara Kashila ka yain ili i'ya i yankpa yi

a asuvu a tsunu a akere a Yesu Kawauwi. Tsupige tsu woko ara ne hal ubana bawu utyoku. Ami.

²² Ama a va, n folo da ta i zuwa atsuvu a akani a ugbamatangu a na yi. Ukanikorongi u kenu u da koshi.

²³ Ma ciga ta i reve an a asaka de utoku u tsunu Timoti, wa kpam a kuwa ku a'ali wa. U rawa baci gogo, atsu dem tsa tuwa ta kabolo tsu wene da.

²⁴ Danasai gba azapige a de n gba ama a Kashila. Atoni a Italiya a da a'ari kabolo na mpa a ka danasa da ta dem.

²⁵ Asaka ukuna u shinga u Kashila u rongo n ada gba.

**Kazuwamgbani ka savu n Tsikimba n a6on a
da a dangasai a kazuwamgbani ka cau
New Testament in Tsikimba (NI:kdl:Tsikimba)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsikimba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsikimba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-08-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

a4f6a28b-3d6d-50b4-a81b-06ae05a66010